

[Թերյին չափաստ. ու թակացաց վրա խօսած մէկ տափին վրայ տեղեկութիւն:]

19. — — und C. F. Lehmann — Ein neuer Herrscher von Chaldia: Zeitschr. f. Assyriologie IX, p. 889—90.

[Նոյն Ելեհաւ. Խաղողաց մէկ Նոր իշխանը:]

20. Bobrinskoy A. — Kaukasische Statuetten: Zeitschr. f. Ethnologie, XXV, 1871, XXVI, p. 367.

[Թորթիակոյ Ա. — Կակասան արձաներ:]

21. Bötticher E. — Aus Armenien: Münchener N. Nachr., 1895, p. 574.

[Թուոնիկի Է. — Հայոց երկրէն: -- Վան:]

22. Brugmann K. — A comparative grammar of the Indo-Germanic languages. A concise exposition of the history of Sanskrit... Old Armenian... Strassburg, 1895. 8°, p. IX+250. M. 850.

[Թրոգման. — Հնդկուրապան լեզուաց համաստական թթականութիւնը: — Նաեւ Հին-հնդեր Ընթիւն:]

23. Buffe A. — La légende d'Abgar et les origines de l'église d'Edesse. Étude historique et critique (Thèse). Genève, impr. Fick, 1898, 8°, p. 110.

[Թիմքի Ա. — Ազգառու զրոյը Եւ Եղիսաբետի պահանջառութիւնը: — Հայ առքիւնը աւ գործածէ:]

24. Bugge Sophus — Ueber den Einfluss der arm. Sprache auf die gothische: Indogermanische Forschungen, V, 2, p. 168—80.

[Թուոգք Սփիքս. — Հայերէն Եզրոյի գոթացերէն վրա ազդեցութիւնը: Թորգ. «Հանդէս Ամս.» 1895, թ. 8 թ. 9:]

25. Buiuciu Gr. M. — Cânt de Jâlire asupra Armenilor din țara Vlahilor de diaconul Minas Tokati. Traducere din limba armeană, cu o introducere de Gr. M. B., Membru la Inalta Curte de Casacie. Bucuresci 1895. Tipogr. „Gutenberg“, Joseph Göbl, 8°, p. 44.

[Թըլըկնակ Գր. Մ. — Մինս Թորաթեցոյ Սարկանակ Ողբերգութիւն Վասարից Թագավորութեան Հայոց վրայ Թարգմանուած յատարանակ Գրգոր Ս. Պարզեանէ. Ասքամ արքարազու Վճարեկ Ասեմբ: Պարզէ 1895: Թորգ. «Հանդէս Ամս.» 1895, թ. 4 Եւ 5, էջ 97—108 Եւ 131—37:]

26. Bunyatov G. — Domašec vospitanie u Arjanan Erivanskoy gubernii: Etn. Obozr., XXIII, p. 163—69.

[Թուանառն Գ. — Երիւանան Նանձակ Հայոց առանքն կրթութիւն:]

27. — — Jz pověří, predra zsydkov i narodnych primět Arjanan Ečmiadijn kago uězda: Sbornik XVII, II pp. 174—92.

[— — Հշմ. գաւառին Հայոց աւելորդապաշտութիւններէն են:]

28. — — Եւ այլք Arjananskaja skazki: ib. XIX, p. 155—219.

[Նոյն Եւ այլք: — Հայոց զրոյները:]

29. Burchardi Gust. — Aus Russisch-Armenien: Illustrirte Zeitung, Nr. 2739 (105. Bd.).

[Թուանիարդի Գ. — Օտսաց Հայաստանէն:]

30. Bur nichon J. — A travers le Taurus. De Césarée... à Adana. Souvenirs de voyage: Ét. rel., Avr. 1894, p. 664—687.

[Թուանիարդի Յ. — Կեսարիային Աստան:]

31. Carrière A. — La légende d'Abgar dans l'histoire d'Arménie de Moïse de Khoren, 1895, Gr. 4°, p. 57, Paris, Imp. Nationale.

[Ա. Կարիէր. — Ազգական պատմութեան մէջ: — Քննութ. «Սովոր», 1895, թ. 1, էջ 116: — «Արարատ», 1896, թ. 2. — Rev. hist. rel. XXXII, p. 342 f. — Թորգ. «Հանդէս Ամս», 1896, թ. 2, 4, 6, 8, 9, 10, 11 էնք:]

32. — — Nouvelles sources de Moïse de Khoren. Supplément. Vienne, imp. Méchith. 1894. 8°, p. VIII+40, fr. 4°.

[Նոյն Եղուազոյն աղբերը Մ. Խորենացոյն: Ցաւլուած: Քննութ. Byza. Z. IV, p. 167. — Rev. cr. 48, p. 211. — LC 7, p. 222. — Mitt. aus d. hist. Litt. XXIII, p. 154. — Թորգ. Նախ «Հանդէս Ամս.» Եւ աղբերն աղութիւն, տես Ա, 90:]

33. Castile — Apuntes para la historia de Leon Lusignan V, rey de Armenia y primero de este nombre de Madrid, Andújar y Villareal, 1880, siendo rey de Castilla D. Juan I. Madrid, tip. Cruzado 1893, 8°, p. 94.

[Կատալոգ Հայոց Լուսինան կուու Ե. Թաշաւութիւններն աղութիւններն ասուածներ:]

34. Catalogue des livres de l'imprimerie arménienne de Saint-Lazare. Venise, Institut des Mékhitaristes, 1894, 8°, p. 112.

[Ցուցանութիւն Վենետիկի Միհեթ. Հայոց:]

35. Chachanow A. — Kabkazskaja bibliografija: Ցաւլուած Etnografskoe Obozrenie թէրթին մինչև XXI տկար., p. 28.

[Խոյսանութիւն Ա. — Կակասան մատնագիտութիւն:]

36. Chah-Zadayan A. — La femme arménienne: La Revue Féministe, 1895, Nr. 5, p. 204—13.

[Ծան-Զադայան Ա. — Հայ կին: — Թորգ. «Դանկա», 1894, թ. 139.]

37. Խալայանց Գ. — Начала ортического изучения истории Армении Монсса Хоренского, 1894, թ. 26.

[Խոչածեանց Գ. — Սկիզբն քննադատական ուսումնակրութեան պատմութեան Մ. Խորենացոյն: — Քննութ. «Մանկ», 1894, թ. 139.]

38. Chantre — L'Ararat: Annales de géogr. Paris, III, Nr. 9.

[Ծանըն — Արարատ:]

39. — — Les résultats de sa dernière mission en Cappadoce: Bull. soc. d'anthrop. Lyon XII, p. 119—121.

[Նոյն Եպապարագիւնքան ծառած վերջին ուսուութեան աղբաւաները:]

40. Conybeare F. C. — A collation of the ancient Armenian version of Plato's Laws, books V and VI: American Journ. of Philol. XV, p. 31—50.

[Կոնիբար, Ֆ. Կոնիբար Ֆ. Ծառած հայոց Օրինաց Եւ Գ. զրոյ Հիս Հայերէն թարգմանութեան:]

41. — — Ariston, the Author of the last twelve verses of Mark: The Expositor, 1893, 7. Oct.

[Նոյն Եպապարագիւնքան պատմութեան էջ. թ. 222 ծեղագիրն: — Քննութ. «Հանդէս Ամս.» 1895, թ. 3, էջ 82:]

42. — — Note on the Philonean reading of two passages in the Timaeus, 98 B. and 98 B.: J. of Philol. XXI, S. 71 f.

70. — — Die vorflutigen Chaldaerfürsten des Anniaus: Byz. Z., III, p. 391—93.

[Նոյն — Քաղաքաց նախարհնեղեան թշխանները: — Միջայէ Ապրու մէկ Կոռեն Թաքամանթիբնը:]

71. Gerland Ernst — Die persischen Feldzüge des Kaisers Herakleios: Byz. Z., III, p. 330—73.

[Գլուխադ Հ. — Հերակլէս կայսր պարական արշաւանքները: — Արևելան ազգեաց թիմն վրայ:]

72. Ghulam-us-Saqlain — The Mussalmans of India and the arm. question: Winetenth Century XXXVII, p. 926—39.

[Ղուլամ-Խան-Սաղլայն — Խավաստանի մարտականներ և այլն. խոնիքը:]

73. Giunta Giunti — Das Haus Lusignan. Historische Skizze, Aut. Uebersetzung aus dem Italienischen. Triest, 1894. 12°, p. 74.

[Ջունտան Հ. — Պատմութիւն Լուսինան տան:]

74. Gren A. N. — Dinastija Bagratidov v Armenii: Žurnal Ministerstva Narodnago Prosv. Հմ. 290, p. 52—139.

[Գրեն Դ. — Բագրատուննեաց հարսութիւնն ի Հայու:]

75. Греен А. Н. — Краткий очерк истории Кавказского перевалка. Кислов. 1895.

[Գրեն Ա. — Կովկասան պարանոցի պատմութեան համառու տեսութիւն: — Քննու. «Եղակ» 1896 Թ. 35:]

76. Green Davis Frederick M. A. — The Arm. Crisis in T. New-York. London, pp. XIX—180.

[Գրեն Դ. — զեմանու: — Քննու. «Եղակ», Էտարք. Ա. Գրքը՝ էլ 141: — «Արծագակը», 1896, Թ. 2: — «Արք-Եղակ», 1895, Թ. 58, 59:]

77. Guthe — Mosaiken mit armenischer Inschrift auf dem Oelberge: Mitth. u. Nachr. DPV. I, p. 51—53.

[Գութե — Զիթնեաց լիրան վրայ հայերէն արձանադրութեամբ մօգարկներ:]

78. Halévy J. — Notes cappadociennes: Rev. sém. II, p. 172—79.

[Հալևյ Յ. — Տէպէկութիւնք նապաղովովիոյ վրայ:]

79. Handelsleute und Handwerker in Tiflis: Oesterreichische Monatssehrift für den Orient, XX, p. 140. [Վաճառական-Թանգարոց և արդեստառը ի Տիֆլիս:]

80. Hogarth D. G. — Notes from the Euphrates valley: Athenaeum, June 16, p. 780.

[Հոգարթ — Օսմանէթինք Եփաստայ հովտէն:]

81. — — On a recent journey in the valley of the Euphrates: Rep. of the LXIV meeting of the Brit. Ass c. for the advancement of sc. p. 711.

[Նոյն — Եփաստայ հովտին մէջ կատարուած նոր մանաւարենորութեան մասին: — Հման. Կոր գիտեր Եփաստայ վերին բանքները և «Հանէս Համան», 1894, Թ. 9, էլ 261:]

82. Hron K. — Material zur Beurtheilung der arm. Frage: Beil. d. Alig. Zig., 241, p. 1—5, 242, p. 8—6.

[Հռոն Կ. — Նիւթեր հայ. ինդույն վրայ զատաստան ընթլու: — Ետո ննաւարքական և կարենոր:]

83. Hübschmann H. — Arisches und Armenisches: Indogermanische Forschungen, IV, p. 112—20.

[Հիւբշման Հ. — Արիական և հայկական:]

84. — — Armenianische Grammatik, I. Theil: Armenische Ethymologie. I. Abtheilung: Die persischen und arabischen Lehnwörter im Altarmenischen. Leipzig, 1895, 80, S. 280, 5 M.

[Հիւբշման Հ. + Հայերէն գրեականութիւն Մասն Ա. Հայութն ստուգարանութիւն. Հասուած Ա, չի հայերէն մէջ պարզուէն և արարելն փոխառալ բաներ: — Քննու. «Հանէս Ամսորիս», 1896, Թ. 6, էլ 182:]

85. Jackson A. V. W. — Armenian: Johnson's Universal-Cyclopaedia, I (N. Y. 1893).

[Ջայքըն Հայ:]

86. Jensen P. — Grundlage für eine Entzifferung der (hethitischen oder) cilicischen (?) Inschriften. Leipzig, 1894, 80, p. 116 Անի լու տեսած ի ՀԴՄՀ 1894, Թ. 235—352:

[Ջենսեն Պ. — Խախակիրկան Հաթան արձանադրութիւն: — Քննու. «Հանէս Ամսորիս», 1894, Թ. 10, էլ 317, տես ևլ էլ 315 ևլ 335, մանաւէն 1896, Թ. 6, էլ 192: — «Արարատ», 1896, Թ. 10, էլ 391: Թի Լz. 11, p. 273—6.]

87. — — Ist die Sprache der cilicischen (hethitischen) Inschriften armenisch? Eine Frage an die Indogermanisten: Indogerm. Forschungen, III, p. 255—67.

[Նոյն — Հաթեան արձանադրութեանց լրուն հայերէն է:]

(Արշակուլ էլ աւագուստուս)

Ա Յ Ա Յ Ա Յ Ա Յ Ա Յ Ա Յ

Ն Ի Ռ Ո Ւ Թ Ի Ւ Ն Ե Բ

1. Փ. Բուզանդ: — 2. Արարու զոյցը: — 3. Մարտիք բարբառը:

1. Փ. Բուզ-Նու: պրոֆ. J. Marquart ի թերթին „Philologus“ (Band LV. Heft 2, Göttingen 1896, էլ 213—244) Հրատարակեց քանի մը մանր յօդուածներ՝ «Հետազոտութիւնք իրանա պատմութեան մասին» (Untersuchungen zur Geschichte Eran) վերնարով, որոն մէջ հայ պատմութեան և մատենագրութեան մասին կարեւոր տեղեկութիւններ կան: Օրինակ՝ բուզ զանդաց յիշած Դաւի մարդկաբետին անունն, ըստ ձեռագրաց Ամիմանոսի պէտք է Դաւի կարդալ-Ամիմանութագադիր Արտաքանչէնը՝ կը համեմատի բուզանդաց Մամիկոնեան Մուշեղի. Բուզ զանդաց Արէ կունը Ամիմանու Ամիմինու անուան Համանօտութիւնն է, անոր համար Արէ կարդալ-Ըւ է. յատուկ անուն համարուածներէն շատերը պարզապէս պաշտօնի մը պարսկական անունն, ինչպէս Հունաստանիութիւնը, (ա. Nöldeke, Gesch. d. Perser, էլ 76, Ման. 2.) Աւագուստ, (Արարաց ժամանակ եւ էմինի կուսակալին ախուզաւը) Հրեշտակ- (առ Ելիշէի Հարեւշլուր, առ Ղ. Փարագեցւյ Հրեշտակ, կը նշանակէ բա-